

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-ovrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Cesarjev manifest.

Mojim narodom!

Bila je Moja najiskrenejša želja, da bi leta, ki so mi še usojena po milosti Božji, posvetil delu miru in da bi Svoje narode obvaroval težkih žrtev in bremen vojne.

Toda Božja previdnost je odločila drugače. Spletke sovraštva polnega nasprotnika Mesilijo po dolgih letih miru zagrabiti za meč, da varujem čast Svoje monarhije, da branim njen ugled in njeno stališče kot sile, da varujem njeno posestno stanje.

Z nehvaležnostjo, ki hitro pozabi, je kraljevina Srbija, ki smo jo od prvih početkov njene državne samostojnosti do najnovejšega časa Moji predniki in Jaz podpirali in pospeševali, je že pred leti nastopila pot odkrite sovražnosti zoper Avstrijsko-Ogrsko.

Ko sem po treh desetletjih blagoslovljenega dela miru v Bosni in Hercegovini razširil Svoje vladarske pravice na ti deželi, je ta Moja odredba v kraljevini Srbiji, koje pravice se nikakor niso kršile, vzbudila izbruhe nebrzdane strasti in najsrdečjšega sovraštva. Moja vlada se je takrat poslužila lepe predprave močnejšega in je v najskrajnejši prizanesljivosti in dobrotljivosti zahtevala od Srbije samo znižanje njene vojske na mirovni stalež in obljubo, da bo v bodoče hodila pot miru in prijateljstva.

Isti duh zmernosti je vodil Mojo vlado, da se je omejila na varovanje najvažnejših življenjskih pogojev monarhije, ko se je Srbija pred dvema letoma bojevala s turško državo. Temu vedanju se je v prvi vrsti zahvaliti za dosego vojnega namena.

Nada, da bode srbska kraljevina cenila potrpežljivost in ljubezen Moje vlade do miru in da bo izpolnila svojo besedo, se ni uresničila. Vedno višje plameni sovraštvo zoper Mene in Mojo rodovino, vedno bolj neprikrito se pojavlja stremljenje s silo odtrgati neločljiva ozemlja avstrijsko-ogrsko.

Zločinska gonja sega čez mejo, da bi na jugovzhodu monarhije izpodkopala temelje državnega reda, da bi narod, kateremu naklanjam v očetovski ljubezni Svojo polno skrb, omajala v njegovi zvestobi do vladarske rodovine in domovine, ki bi doraščajočo mladino premetila in jo naščuvala k hudodelnim dejanjem blodnosti in veleizdaje. Cela vrsta morilnih naklepov, po načrtu pripravljena in izvršena zarota, ki se je strašno posrečila in v srce zadela Mene in Moje narode, je daleč vidni krvavi sled tistih tajnih spletek, ki so se započele in vodile iz Srbije.

Ta neznosna gonja se mora ustaviti, neprestanim izzivanjem Srbije se mora narediti konec, ako se naj ohrani čast in dostojanstvo Moje monarhije neomadeževano in ako se naj ne prepretresa neprenehoma njen državni, gospodarski in vojaški razvoj.

Zaman je naredila Moja vlada še zadnji poskus, doseči ta cilj z mirnimi sredstvi, Srbijo pripraviti z resnim opominom, da krene na drugo pot.

Srbija je zavrnila zmerne in pravične zahteve Moje vlade in je odklonila izpolniti, tiste dolžnosti, kojih izpolnjevanje je v življenju narodov in držav naravna in potrebna podlaga miru.

In tako se moram odločiti s silo orožja ustvariti neobhodno potrebna poročstva, ki naj zagotovijo Mojim državam mir v notranjosti in trajni mir na zunaj.

V tej resni uri se popolnoma zavedam cele dalekosežnosti Svojega sklepa in Svoje odgovornosti pred Vsemogočnim.

Preskusil in uvaževal sem vse.

Z mirno vestjo nastopam pot, ki mi jo kaže dolžnost.

Jaz zaupam Svojim narodom, ki so se v vseh viharjih vedno v složnosti in zvestobi družili okoli Mojega prestola in ki so bili za čast, velikost in moč domovine vedno pripravljeni za najhujše žrtve.

Jaz zaupam hrabri avstrijsko-ogrski vojni moči, polni požrtvovalnega navdušenja.

In Jaz zaupam Vsemogočnemu, da podeli zmago Mojemu orožju.

Franc Jožef S. r.

Stürgkh S. r.

Napoved vojske.

Avstrija je napovedala Srbiji vojsko. Napoved vojske, spisano v francoskem jeziku in odposlano Srbiji, je podpisal Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef. V posebni izdaji je „Wiener Zeitung“ razglasila dne 28. julija vojno napoved, ki se glasi: Ker ni kraljeva srbska vlada povoljno odgovorila na noto, ki jo je dne 23. julija 1914 c. in kr. avstrijsko-ogrski poslanik izročil v Belgradu, se čuti c. in kr. vlada primorano, da sama poskrbi za branbo svojih pravic in interesov s pomočjo orožja. C. in kr. vlada se smatra torej od tega trenutka dalje s Srbijo v stanju vojske. — Grof Berchtold, c. in kr. minister za zunanje zadeve Avstro-Ogrske.

Avstrijski vojskovodje.

Po avstrijski ustavi ima cesar v vseh vojaških zadevah neomejeno oblast. Vojni minister sme storiti le to, kar mu cesar ukaže. Cesar napoveduje vojno, sklepa mir in je tudi, ako hoče biti, najvišji vojskovodja. Za vojskovodje so odločeni generali, in sicer ima Avstrija sedaj te-le glavne vojskovodje: Nadvojvoda Friderik, ki je bil nadzornik avstrijske deželne brambe, je imenovan od cesarja za zastopnika v vseh vojaških rečeh in za cesarjevega pooblaščenca. Šef generalnega štaba je Conrad baron Hötendorf, ki s častniki generalnega štaba izdeluje načrte za vojno. On je bistroumen, srčen in pri vojakih zelo priljubljen mož. Velike vloge imata vojni minister Krobotin in admiral Haus, ki sta slučajno oba slovenskega rodu. Krobotinov oče je živel pri Tržiču na Gorenjskem, Haus je pa doma s Tolminskega. Predsednik bosenske deželne vlade je feldcajgmojster Potiorek. Potem so še armadni nadzorniki: infanterijska generala Aufenberg in Frank ter kavalerijski general Brudermann.

Dva srbska čolna vjeta.

Naši pionirji in obmejna finančna straža so dne 29. julija pri Belgradu opazili dva srbska čolna, ki sta bila naložena z razstreljivom in minami. Vnel se je boj in so naši po kratkem pa hudem boju premagali po številu močnejše sovražnike. Oba čolna z nevarno vsebino so naši vjeli in z dvema podonavskima parnikoma odpeljali.

Belgrad.

„Stoji, stoji tam Beli grad, pod gradom teče rdeča kri“ — pravi narodna pesem. Pod Belgradom se stekata Sava in Donava. Sava je široka 400 metrov Donava pa 750 metrov. Prav pod belgrajsko trdnjavo dela Donava velik otok.

Mimo Belgrada drži železnica, ki gre iz Budimpešte v Carigrad. Od Belgrada v Zemun vozi železnica čez Savo. Savski most je 460 metrov dolg in je narejen za železnico in za promet z vozovi. Ta most so dne 29. julija 1914 ob pol dveh zjutraj Srbi pognali v zrak. Potem je avstrijska infanterija in artilerija v zvezi z donavskimi monitorji obstreljevala srbske postojanke na onem koncu mostu. Srbske čete so se po kratkem boju umaknile. Naše izgube so neznatne. Kolodvor v Belgradu leži med Savo, med mestom in Topčiderskim brdom. Prav tam, kjer se steka Sava v Donavo, stoji na griču, stara belgrajska trdnjava. V njenem zgornjem stolpu so nekaj bivali turški paše, sedaj je ondi poveljništvo. V spodnji trdnjavi so vojašnice in velika skladišča. Med trdnjavo in mestom je park, ki se imenuje Kalimejdan; trdo ob Donavi je pa stolp Nebojse.

Belgrad je imel doslej 70.000 prebivalcev, v njem je bilo vseučilišče, bogoslovno semenišče, tri gimnazije, realka, učiteljska pripravnic in višja dekliška šola. V Topčiderju, pet kilometrov od mesta, kjer je kolodvor, ima kralj svoj grad za poletno bivanje. Tu je bil leta 1868. umorjen knez Mihael Obrenović III.

Za Belgrad je bilo v teku stoletij že zelo veliko bojev in mesto je bilo večkrat razdejano. Oblegali so ga Bolgari, Grki in Ogrji. V 14. veku ga je utrdil srbski car Dušan; nato so ga premagali Ogrji, pa zopet dobili Srbi. Pod knezom Jurijem Brankovićem je prišel Belgrad leta 1426. v last ogrskemu kralju Žigi. Dvakrat so ga potem oblegali Turki. Leta 1456., dne 9. novembra, je bil tu od pristašev Ladislava Hunyadija zavratno umorjen zadnji celjski grof Ulrik II. Ko se je bil l. 1521. Belgrada polastil turški sultan Sulejman II., je spadal potem 167 let pod turško cesarstvo. Leta 1688. ga je premagal Maksimiljan Bavarski, dve leti pozneje so ga pa zopet zaseli Turki.

Leta 1717. je naš slavnoznani princ Evgen pod Belgradom premagal turško vojsko in Belgrad je postal avstrijski. Po sklenjenem miru v Belgradu 1739. leta so ga pa Avstrijci zopet odstopili Turkom. Vnovič ga je vzel 1789. leta slavni avstrijski general Lavdon, po sklenjenem miru je pa dve leti pozneje vnovič pripadel Turčiji. Leta 1806. so se Srbi spuntali zoper Turka in si osvojili Belgrad ter ondi postavili svojo vlado. Leta 1812. je mesto zopet pripadlo Turkom; ti so ga obdržali še leta 1834., četudi so priznali Srbom samostojnost. Šele 18. aprila 1867. leta so ga Turki izpraznili in ga izročili srbskemu knezu Mihaelu Obrenoviću III. Belgrad je postal potem prestolno mesto Srbije.

Turčija.

List „Tanin“ piše. Dokler bo vojna omejena na Avstrijo in Srbijo, bo Turčija ostala nevtralna. Če se pa vojna razširi na druge balkanske države ali na Evropo sploh, bo tudi Turčija prišla za orožje.

Velika manifestacija v Ljubljani. V torek zvečer je bela Ljubljana pokazala na veličasten način svojo zvestobo cesarju in državi. Ko se je izvedelo, da je Avstrija napovedala Srbiji vojsko, se je mesto odelo v cesarske in slovenske zastave. Ob 8. uri zvečer je bil vojaški mirozov godbe 27. pešpolka in domobranske godbe po krasno razsvetljenih ulicah. V dolgih vrstah so se udeležili sprevoda vojaki in častniki, in brezštevilna množica ljudstva, skupaj okoli 40.000 ljudij. Vse

je bilo silno navdušeno za cesarja in Avstrijo in za junaško armado, ki odhaja v boj. Povsod so se slišali vzkliki na domovino in cesarja in prepevale so se domoljubne pesmi. Kaj tako sijajnega še ni videla Ljubljana. Pred deželnim predsedstvom se je množica ustavila in nagovoril je gospoda deželnega predsednika nadporočnik Josip vitez Pogačnik, podpredsednik državne zbornice, v imenu vpoklicanih rezervistov ter je poudarjal neomajano zvestobo Slovencev do presvetlega cesarja in naše mile Avstrije. V toplih besedah se je deželni predsednik ekscelenc baron Schwarz zahvalil ter pristavil, da naj imamo trdno zaupanje v Boga, ki naše pravične stvari ne bo zapustil. V „Zvezdi“ pred spomenikom Radeckega je imel nagovor na občinstvo divizionar podmaršal Kraliček. Častniki so potegnili sablje, godba je zaigrala cesarsko pesem in Radeckega koračnico in vojaki in ljudstvo so med neštevilnimi „Živio!“-klici prisegli zvestobo Avstriji pred spomenikom onega, ki se je tako slavno zanjo bojeval. Čarobno je bil razsvetljen deželni dvorec in cesarjeva podoba se je lesketala na balkonu v električnih lučicah. Ondi so bili zbrani deželni poslanci in uradniki. Nagovor je imel dr. Marko Nallačen in odgovoril je v imenu vojvodine Kranjske dr. Evgen Lampe. Ko je navdušeni govor dr. Lampe končal z besedami: „Živela naša junaška, nepremagljiva armada!“ je bilo vse do solz ginjeno. V patriotičnem govoru je množico pred magistratom pozdravil župan dr. Ivan Tavčar. Pretresljiv je bil potem dogodek na Vodnikovem trgu. Iz stolnice je prišla procesija duhovnov s prižganimi svečami in stolni prošt Sajovic je prinesel Sv. Rešnje Telo. Stolni dekan Kolar je imel na trgu kratek govor, s katerim je proslavil zvestobo vojakov do države in cerkve in prosil blagoslova za naše junake. Godba je zaigrala „K molitvi“ in stolni prošt je podelil blagoslov z Najsvetejšim. Ta prizor je bil nad vse veličasten. Množica se je potem molče razšla domov.

Udanost Kranjske cesarju. Kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je poslal presvetlemu cesarju brzojavko, s katero je izrazil udanost kranjske vojvodine do Njegovega Veličanstva in zagotovilo, da bodo sinovi dežele na bojišču delali čast junaštvu svojih očetov. Prišel je bržjavni odgovor, da je cesar z največjo zadovoljnostjo vzel na znanje poročilo o navdušenih manifestacijah v Ljubljani in da se zahvaljuje za izraz udanosti, ki je govoreč dokaz, da stoji prebivalstvo Kranjske v dobrih in hudih časih neomajljivo zvesto na strani cesarja in domovine. To je brzojavil dr. Šusteršiču vsled najvišjega ukaza baron Schissl.

Cesar Franc Jožef se je včeraj vrnil na Dunaj in je bil najveličastnejše sprejet, kar je bil živ dokaz, kako ljubi vse cesarja, kadar je domovina v nevarnosti.

V Zagrebu so se vršile velikanske manifestacije za vojsko, ko je bila proglašena. Po mestu so igrale tri vojaške godbe, ljudstvo je prepevalo.

Glavna srbska armada se zbira na prostoru od Kragujevca do Kruševca, kjer se križajo ceste in železnice iz vseh delov srbskega kraljestva. Močno je Srb zasedel tudi proti Bosni mejo ob Drini, kjer bi rad udaril čez mejo, ako si bode upal. Z živili je pa srbska armada slabo založena.

Zadnji čoln. Dne 29. julija je prišel v Zemun na zadnjem motornem čolnu, ki je odšel iz Belgrada, nemški poslanik grof Spee.

V Nišu bivajo zdaj, ker se je tja preselila srbska vlada, tudi zastopniki drugih držav.

Vojni poročevalci. V ponedeljek odide na bojišče 31 vojnih poročevalcev. Za časopisje je dovoljenih 38 avstrijskih, 38 ogrskih in 15 inozemskih poročevalcev.

Iz Zagreba. Tu je neka srbska ženska hotela raztreliti železniški most. Ko so jo prijeli, je izdala, da je več bomb v trgovini Nikole Čuka v Zagrebu. Našli so res ondi v masti 6 ali celo 15 bomb. Nastala je nad Srbi strašna nevolja ljudstva. Razdejali so ljudje vse srbske trgovine, posebno Čukovo, in opravilo na ulici požgali. Napadli so hotel Evropo in pokončili tudi vse po hiši predsednika hrvaškega sabora Srba Medakoviča. Nato je bil proglašen preki sod. Trgovine se morajo zapirati zvečer ob šestih, kavarne in gostilne ob sedmih. Govorilo se je po mestu, da so Srbi vodovod zastrupili, kar pa ni resnica.

Rusija. Nadaljujejo se pogajanja med vele-silami, da bi se vojna med Avstrijo in Srbijo ne razširila na druge države. Tudi Rusija je na videz s tem zadovoljna in se vrše med velesilami glede tega pogajanja. Druga znamenja pa kažejo na resnost položaja. Rusija se z naglico oborožuje in je sklenila dvigniti ruske vloge pri nemških bankah. Rusi in Angleži bi radi imeli konferenco v Londonu, da se prepreči evropska vojna. Da bi bila Francoska glede skupnega nastopa z Rusijo domenjena in da že mobilizuje, pa ni prav nič resnica.

Italija je v spodnjem delu močno oborožena, da bo lahko popadla Grčijo, ako bi ta šla kot zaveznica Srbom na pomoč.

Na Dunaju se je župan dr. Weisskirchner posvetoval z ministri glede tega, kako se bo preskrbelo za Dunaj dovolj živeža za časa vojne.

Avstro-ogrška banka je zvišala obrestno mero od 4% na 5%.

Cena živil za vojno upravo. Vojaška oblast sme pritegniti po zakonu ljudi v službovanje, uporabljati prometna sredstva in hiše ter nastaniti v njih ljudi in vojne potrebščine. Vojna uprava plačuje za en kilogram pšenice 29 v, rži 21 1/2 v, ječmena 20 1/2 v, fižola 55 v, krompirja 13 v, repe 31 v, i. t. d.

Cena živil. Ker so nekateri trgovci zadnje dni preveč podražili živila, je deželna vlada določila za Ljubljano najvišjo ceno živil, kdor bi se teh predpisov ne držal, bo kaznovan z globo do 1000 K ali z zaporom do treh mesecev. Cene so: pšenična moka št. 0 — kilogram 52 v, stot 48 K; najfinejši riž kg 50 v; krompir kg 10 v; sladkor v kockah kg 1 K; goveje meso I. vrste kg 1 K 90 v; telečje meso kg 2 K itd. Za druga mesta na Kranjskem izide določba za ceno živil te dni.

Ustavljene. Policijsko ravnateljstvo je ustavilo izdajanje liberalnih časopisov „Slovenski Dom“ in „Ilustrovani Tednik“. Deželna vlada je začasno ustavila delovanje Sokolskih društev.

Prepoved društev. C. kr. policijska direkcija v Ljubljani je začasno prepovedala nadaljno delovanje teh-le društev: „Društvo za pravovarstvo v Ljubljani in podružnice v Spodnji Šiški“, „Bodočnost“ (socijalno-demokratično), „Prosveta“ (društvo slovenskih radikalnih dijakov), „Jugoslovanska železničarska zveza“ in „Zveza jugoslovanskih železniških uradnikov“ ter slovenski liberalni politični društvi „Skala“ in „Narodna socijalna zveza.“

Aretacije. Na Gorenjskem so zaprli jurista Mihaela Čopa, ki je bil svojčas prostovoljec v črnogorski armadi. Aretirana sta nadalje V. Zalar, izdajatelj lista „Glas Juga“ in znani časnikar Milan Plut.

V Gorici so zaprli v nedeljo odvetnika dr. Dinka Puca in Andreja Gabrščka.

Akademični mladini. Naučni minister Husarek je izdal oklic do akademikov, s katerim pozivlje tiste, ki niso pod orožjem, da naj se prostovoljno posvete delu pri postrežbi bolnikov in v javni upravi za splošen blagor domovine.

V Varšavi na Ruskem je eksplodiralo nekaj smodnišnic. Uradno se sicer trdi, da je vanje udarila strela, najbrže bo pa kaj družega. Več ljudij je izgubilo življenje.

Skrb za družine tistih, ki so bili poklicani k vojakom. Za družine tistih mož, ki so bili vpoklicani v pravo vojaško službo ali pa v črno vojno, ako so avstrijski državljani, se bode po postavi plačala preskrbnina, ako je bilo doslej njih oskrbovanje odvisno od delovnih prejemkov vpoklicanca. Preskrbnino bodo dobivali ne-le žene in otroci vpoklicancev, ampak tudi njih starši, stari očetje in matere zetov, snah, očimov in mačeh in tudi nezakonski otroci. Seveda to velja le za slučaj, da vpoklicanec ne dobiva nobene plače več. Preskrbnina družin za živila in stanovanje znaša za vsakega upravičenca na dan toliko, kolikor je določeno za preskrbovanje vojaških čet za glavo in dan. Različno je z ozirom na razne dežele, na večja mesta in manjše kraje. Na Kranjskem je preskrbnina zunaj Ljubljane za tiste, ki so nad osem let stari, 1 K 5 vin., za mlajše pa 52 1/2 vin, v Ljubljani je pa za prve 1 K 14 vin, za druge pa 57 v. Žena in otroci vpoklicanca dobe, četudi stanujejo v inozemstvu. Skupna preskrbnina družine pa ne sme presegati povprečnega dnevnega zaslužka vpoklicanca, naj šteje še toliko glav. Tudi ne dobijo tisti družinski člani, katerim so bili doslej dolžni vpoklicanci plačevati kakšne podpore. Če bo kak vpoklicanec na vojski umrl, se bo dobivala preskrbnina še šest mesecev po njegovi smrti. Preskrbnine ne more nihče zarubiti. Priglasitev za preskrbnino se zgodi pri občini, v kateri kdo stanuje. Zglasiti se je treba takoj.

Pozor na poštne pošiljatve. Iz nabitih razglasov so razvidne določbe, ki se tičejo posredovanja poštnega prometa z vojsko na bojnem polju, kjer so postavljeni vojni poštni uradi. Te določbe so važne za vsakega, ki hoče kaj pisati ali poslati vojakom. Priporočena in ekspresna pisma se ne sprejemajo. V razglasih je tudi povedano, kako naj se delajo naslovi. Ako pismo ni pravilno naslovljeno, ne pojde naprej. Tedaj pozor na razglas!

Dinamit. Govori se, da so dobili v grmovju blizu železniškega mosta v Medvodah skritega kakih 5 kg dinamita. Doslej dotičnega, ki ga je tja skrtil, še niso zasledili.

Poslanec Gangl iz Idrije je padel pri sv. Luciji z neke skale in si je zlomil roko. Prepe-ljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Pazite na otroke!
Požari se pojavljajo!
Vzemite otroke seboj!

Steckenpferd lilijno-mlečno milo

od Bergmann & Co., Tetschen ob Elbi

je čedalje bolj priljubljeno in razširjeno radi priznane vrednosti z ozirom na negovanje kože in telesne lepote.

Tisoči priznalnih pisem. Mnogoštevilna odlikovanja! Pazite pri nakupu izrecno na znamko „Steckenpferd“ in na celi naslov. Cena 80 vin. v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako priporočila vredno je tudi Bergmanovo lilijno mazilo „Manera“ za ohranitev lepih in nežnih ženskih rok. Cena 70 v za tubo.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

Deželni dvorec.

Vhod Gosposka ulica.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po **4 in pol odstotka**, vloge v tekočem računu od dneva vloge do dneva dviga. Zalaga vadije in kavcije za podjetnike in obrtnike. Daje posojila proti vknjižbi in na amortizacijo. — Priporočila v nakup svoje pupilarno-varne

4 1/2 %

zastavne liste in komunalne zadolžnice, kosi po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 kron. — Za vse posle Kranjske deželne banke in za njene vrednostne papirje jamči dežela Kranjska.

ZADNJE VESTI.

V Rusiji je bilo dosedaj mobiliziranih 16 armadnih korov.

Bombardiranje Belgrada. V noči od 29. do 30. julija so avstrijski monitorji bombardirali Belgrad. Ob 1. uri ponoči je zletel v zrak v Belgradu en stolp za smodnik. V jutro so potem vnovič poizkusili Srbi porušiti most, kar se jim pa ni posrečilo. Naša artilerija je streljala na carinarsko hišo v Belgradu in jo popolnoma porušila. V Belgradu so na več krajih nastali požari. Ko so Srbi poskušali razdreti most so naši vojaki vjeli 17 Srbov in jih odvedli v Petrovaradin. — Pri velikem gradišču so naši pokončali dva srbska parnika. Srbi so 29. julija ob 1. uri zjutraj spustili v zrak eno izmed štirih arkad mostu proti Belgradu, ostalega mostu niso mogli razdreti.

Špijon. V Naklem pri Kranju so danes aretirali vohunstva sumljivega, 23 let starega Čeha Emila Ježka. Aretiranec govori mnogo jezikov in je hodil peš. Oddan je bil sodnji v Kranju. Ako kdo ve kaj več o njem, naj naznani glavarstvu.

Kranjski trgovci s krojnim, modnim in galanterijskim blagom so sklenili, da bodo imeli v delavnikih prodajalne odprte od 8. do 12. ure dopoldan in od 2. do 5. ure popoldan, v ponedeljkih pa ves dan.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaeker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža.

Zobozdravniška ordinacija do preklica samo od 9.—10. ure dopoldne.

Dr. Globočnik ni k vojakom poklican in zdravi nadalje. 16 52—24

Radi opustitve trgovine POPOLNA RAZPRODAJA

čevljev in čevljarskih potrebščin. Proda se tudi še skoraj nova fina trgovska oprava.

Razprodaja se bo uršila :: do 5. avgusta 1914. ::

Marija Pollak,
Kranj, Glavni trg 130.

Pozor! Gostilničarji in konzumenti!

Zajamčeno pristen štajerski :: **JABOLČNI IN HRUŠEVI MOŠT** :: iz dobroznanega stanjskega kraja, krepilen in močan, razpošilja proti povzetju od 100 litr. naprej G. MITTERBERGER, poštni predal 11 v Wetzelsdorfu pri Gradcu, žel. postaja Gradec. CENE: Prvovrstni jabolčnik za 100 litrov od 20—22 K, prvovrstni hruševac za 100 litr. 17—20 K. Posoda se vzame v račun, ako se jo pošlje nazaj.

Priporoča se trgovina delikates, špecerije in deželnih pridelkov, kavarna in restavracija

Zdravko Krajnc, Kranj

Kupuje se tudi po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe in fižol

nadalje oves, ječmen, rž, pšenica, ajda, proso, leča, čebula, česen, krompir, omeliše in storže, ob času dobave teh predmetov.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

15

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Jabolčno vino

naravno pristno iz jabolk-mošanjčkarjev, 100 litrov 20 K, razpošilja proti povzetju Josip Rosenkranz, Maribor ob Dravi, Štajersko.

Pozor!

Trgovina

Pozor!

Ivanka Colnar : Kranj

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega porcelana, stekla, ogledal, križev brez in s pokrivalom, emajlirane in železne kuhinjske posode, kakor tudi, veliko zalogo špecerijskega blaga. — Izdelovanje vsakovrstnih šip in okvirjev. Vse potrebščine za neveste po najnižjih cenah.

Nizke cene!

Nizke cene!

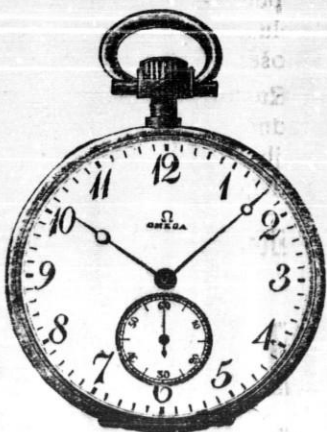
Prvo gorenjsko skladišče manufakturnega blaga in konfekcije I. V. STARE, Kranj

priporoča cefiraste ostanke za vsako perilo v različnih vzorcih in barvah od 2 do 8 metrov

v zavitkih po	30—	mtr	prve vrste za (61 vin. mtr)	K 18-30
"	30—	"	druge " (56 vin. mtr)	16-80
"	30—	"	tretje " (48 vin. mtr)	14-40
"	30—	"	četrt " (42 vin. mtr)	12-60
1 kos	23—	"	finega ripsa za bluze in obleke	17-40
1 " "	23—	"	izborne mehke tkanine Triglav št. 1	12-95
1 ostanek	3-10	"	še boljše mehke tkanine Triglav št. 3	15-50
1 " "	3-10	"	štofa trpežni angl. vzorec K 14-50 in	12-80
1 " "	3-10	"	štofa zelo trpežni angl. vzorec	16-50
1 " "	3-10	"	štofa zelo fini angl. vzorec	19-50
1 " "	3-10	"	kamgarn črn ali višnjev	14-50
1 " "	3-10	"	kamg. črn ali višnjev, izborne kakovosti	28—
1 " "	3-10	"	kamg. najfinejši v modnih barvah	33-60
4 1/2 mtr	pol	volnenega blaga za žensko obleko črtasto		4-24
4 1/2 mtr	pol	volnenega blaga za žensko obleko v gladkih barvah		5-40
4 1/2 mtr	pol	volnenega blaga za žensko obleko, bolje		8-50
4 1/2 mtr	čisto	volnenega blaga za žensko obleko		10—

Posilja se natančno po naročilu in proti povzetju. Naročba čez 30 K poštnine prosti.

Samemu naročniku in ostale nite stalni naročnik.

Najbolje in najceneje se kupi pri tvrdki

RUDOLF RUS

urar v Kranju

poleg lekarne. Ustanovljeno l. 1885.

Prva in največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Strogo solidna in poštena postrežba. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „UNION“ (za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po **4 3/4 %** brez odbitka :: rentnega davka

Poleg neomejenega poročila vseh članov in vrhu rezervnega zaklada, ki znaša blizu tri četrt milijona kron,

jamči za vse denarje vložene pri „Ljudski posojilnici“ tudi dežela Kranjska z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo.

Denarni promet do 31. XII. 1913
nad 17 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Stanje hranilnih vlog
nad 1,200.000 kron.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne, v ponedeljkih pa tudi popoldne od 2.—4. ure ter jih obrestuje po

4½% štirinpol odstotka.

12 31

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Sprejema vloge na tekoči račun. Posojila na vknjižbo po 5¼%, na osebni kredit po 5½%.

Hranilnica ima prostore v „Ljudskem domu“ poleg župne cerkve v Kranju. Uraduje od 9. do 12. ure dopoldne.

Vina! Pristna naravna. Vina!

R. Marenčič, Kranj

Na debelo liter 36 v, 44 v,
48 v, 60 v.

Vina! Vzorci na željo zastoj in poštnine prosto. Vina!

24 63

August Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta
št. 11 (poleg Figovca)

priporoča svojo veliko zalogo
**stekla, porcelana, svetilk,
okvirov, ogledal, šip i. t. d.**
kakor tudi vse druge v to
stroko spadajoče predmete.
**Prezema zastekljenje no-
vih stamb, slikanje na ste-
klo in umetno steklarstvo.**

Teodor Korn

pokrivalec streh, klepar ter vpeljevalec
vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8

priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsa-
kovrstnih **kleparskih del in po-
krivanje streh** z angleškim, fran-
coskim in tuzemskim škrljem, z azbest cementnim
škrljem «Eternit», dalje z izbočeno in ploščnato
opeko, lesnocementno in strešno lepenko. Vsa
stavbinska in galanterijska kleparska dela v pri-
znano solidni izvršitvi. Popravila točno in ceno.
Proračuni brezplačno in poštnine prosto.

Podružnica v Trstu, Via Miramare št 71,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Ivan Levičnik

Očala in ščipalnike
vsake vrste
po zelo nizkih cenah.

Popravila izvršuje
točno in solidno.

urpar in trgovec v Kranju,
v g. dr. Štempiharjevi hiši.

**Največja zaloga ur,
zlatnine in srebrnine**

Najnižje cene brez konkurence. :: Solidna postrežba.

5 52-31

Priložnostni nakup!

Ravnokar je dospela velika množina dobrih, trpežnih in elegantnih
moških, ženskih in otročjih čevljev.

Cene brez konkurence!

IVAN SAVNIK, Kranj.

6 52-31